

EDUSKUNNAN VASTAUS 41/2006 vp

Hallituksen esitys osasairauspäivärahaa koske- vaksi lainsäädännöksi

Asia

Hallitus on vuoden 2005 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä osasairauspäivärahaa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 227/2005 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 9/2006 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 1 luvun 4 §:n 6 kohta, 8 luvun otsikko ja 7 §:n 2 momentti, 15 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohta ja 20 §:n 1 momentti, sekä

lisätään 8 lukuun uusi 11—13 § ja 11 lukuun uusi 12 § seuraavasti:

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *päivärahaetuudella* sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa, vanhempainpäivärahaa ja erityishoitorahaa;

8 luku

Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha

7 §

Ostavastuu aika

— — — — —
Jos vakuutetun työkyvyttömyys alkaa saman sairauden perusteella uudelleen 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jolta viimeksi maksettiin sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa, sai-

rauspäiväraha maksetaan työkyvyttömyyden alkamispäivää seuraavasta arkipäivästä.

11 §

Oikeus osasairauspäivärahaan

Osasairauspäiväraha on tarkoitettu tukemaan 4 §:n mukaisesti työkyvyttömän 16—67-vuotiaan vakuutetun paluuta työelämään.

Työntekijällä tai yrittäjällä, jolle on myönnetty sairauspäivärahaa ja joka on edelleen 4 §:n mukaisesti työkyvytön, on oikeus osasairauspäivärahaan välittömästi sairauspäivärahan jälkeen tässä pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä.

Osasairauspäivärahaoikeuden edellytyksenä on, että vakuutettu on ollut oikeutettu 8 §:n mukaiseen enimmäisaikaan laskettavaan sairauspäivärahaan vähintään 60 arkipäivän ajan välittömästi ennen osasairauspäivärahakauden alkua ja että vakuutettu pystyy terveyttään ja toipumistaan vaarantamatta hoitamaan osan työtehtäviään. Lisäksi edellytetään, että vakuutetun työaika on ennen sairauspäivärahakautta ollut kokoaikatyön mukainen ja että hän on sopinut työnsä tekemisestä osa-aikaisesti siten, että työaika ja palkka vähentyvät vähintään 40 prosenttia ja enintään 60 prosenttia aiemmasta. Sopimuksen osa-aikatyöstä on oltava voimassa koko osasairauspäivärahakauden. Yrittäjän oikeus osasairauspäivärahaan edellyttää, että omassa yrityksessä tehty työ vähenee vähintään 40 prosenttia ja enintään 60 prosenttia aiemmasta osasairauspäivärahakauden ajaksi.

Jos vakuutetun oikeus osasairauspäivärahaan päättyy kesken osasairauspäivärahakauden sairauden, työsuhteen päättymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi, vakuutettu palaa takaisin sairauspäivärahalle jäljellä olevia osasairauspäivärahapäiviä vastaavaksi ajaksi.

12 §

Osasairauspäivärahan maksaminen

Osasairauspäivärahaa maksetaan enintään 72 arkipäivältä. Se voidaan maksaa yhtäjaksoisesti

tai vähintään 12 arkipäivän yhtäjaksoiselta ajalta. Osasairauspäivärahaa maksetaan sairauspäivärahan päättymistä seuraavasta arkipäivästä. Ensimmäisen osasairauspäivärahajakson tulee alkaa välittömästi sellaisen sairauspäivärahakauden jälkeen, jonka perusteella vakuutetulle syntyy 10 §:n mukaisesti oikeus osasairauspäivärahaan. Osasairauspäivärahan maksukausista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos vakuutettu siirtyy sairauspäivärahalle, vanhempainpäivärahalle tai työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulle työttömyysetuudelle kesken osasairauspäivärahakauden, osasairauspäivärahaa voidaan maksaa myös 12 arkipäivää lyhyemmältä ajalta. Osasairauspäivärahan maksamisen edellytyksenä on tällöin, että vakuutettu esittää luotettavasti osasairauspäivärahaoikeuden päättymisen syyn. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä, minkälaisia selvityksiä vakuutetun on esitettävä hakiessaan osasairauspäivärahaa 12 arkipäivää lyhyemmältä ajalta.

Jos vakuutettu palaa kokoaikaisesti työhönsä, osasairauspäivärahaa voidaan maksaa uudelleen, vaikka vakuutetulla ei ole välillä ollut oikeutta sairauspäivärahaan 60 arkipäivää, jos

1) vakuutettu ei ole saanut vielä enimmäisaikaa osasairauspäivärahaa; ja

2) vakuutettu on kokoaikaisen työskentelyn jälkeen ollut oikeutettu sairauspäivärahaan vähintään 1 arkipäivän ajan; ja

3) kokoaikainen työskentely osasairauspäivärahajakson jälkeen ei ole kestänyt kauempaa kuin 30 päivää.

Osasairauspäivärahan enimmäisaikaa laskettaessa otetaan huomioon kaikki osasairauspäivärahapäivät kahden edeltäneen vuoden ajalta. Osasairauspäivärahan enimmäisaikaa laskettaessa otetaan kuitenkin huomioon myös päivät, joilta osasairauspäivärahaa ei ole maksettu sen vuoksi, että vakuutetulle on samalta ajalta maksettu vanhempainpäivärahaa. Jos vakuutettu on ollut yhtäjaksoisesti työkykyinen 12 kuukauden ajan, tätä edeltäneitä osasairauspäivärahapäiviä ei oteta osasairauspäivärahan enimmäisaikaa laskettaessa huomioon.

13 §

Muut osasairauspäivärahaan sovellettavat säännökset

Jos osasairauspäivärahasta ei muuta erikseen säädetä, sovelletaan siihen soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään sairauspäivärahasta lukuun ottamatta 7 luvun 4 §:n ja 15 luvun 10 §:n säännöksiä.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

12 §

Osasairauspäivärahan määrä

Sen estämättä, mitä tämän luvun 1—7 §:ssä säädetään, osasairauspäivärahan määrä on aina puolet sitä välittömästi edeltävän sairauspäivärahan määrästä. Edeltävän sairauspäivärahan määrässä ei kuitenkaan oteta huomioon 12 luvussa tarkoitettuja sairauspäivärahaan nähden ensisijaisia etuuksia.

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

4 §

Päivärahaetuuksien hakemista koskevat määräajat

Päivärahaetuuksia on haettava seuraavasti:

1) sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa, erityishoitorahaa ja erityisäitiysrahaa neljän kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta alkaen etuutta halutaan saada;

20 §

Ilmoitukset olosuhteiden muutoksista

Jos etuuden saajan olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, joka vaikuttaa oikeuteen saada etuutta tai pienentää etuuden määrää, hänen tulee viipymättä ilmoittaa muutoksesta Kansaneläkelaitokselle. Tällaisia olosuhteiden muutoksia ovat:

1) jos vakuutettu ryhtyy päivärahaetuuskaudella ansiotyöhön tai omaan työhön;

2) ottovanhemman vanhempainrahaa saava keskeyttää ottolapsen hoidon;

3) jos äitiysraha halutaan maksettavan isälle vanhempainrahana 9 luvun 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tai äidin kuoleman vuoksi;

4) oikeus tämän lain mukaisen etuuden saamisen estävään tai etuutta vähentävään muun lain perusteella maksettavaan etuuteen alkaa;

5) vakuutettu alkaa saada korvausta tämän lain mukaisista korvattavista kustannuksista muun lain perusteella;

6) vakuutetun oikeus päivärahaan päättyy tämän lain 8 luvun 5 §:ssä tai 9 luvun 15 §:ssä tarkoitetun rajoituksen vuoksi;

7) vakuutettu muuttaa pois Suomesta;

8) yrittäjien eläkelain tai maatalousyrittäjien eläkelain mukainen vakuutus lakkaa olemasta voimassa tai vakuutetun työtulon määrä muuttuu palkanmaksukaudella;

9) vakuutetun osa-aikatyötä koskeva sopimus päättyy kesken osasairauspäivärahakauden; sekä

10) muu vastaava muutos olosuhteissa, joista vakuutetun on tullut ilmoittaa etuutta hakiesaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työsopimuslain 2 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä tammikuuta 2001 annetun työsopimuslain (55/2001) 2 lukuun uusi 11 a § seuraavasti:

2 luku

Työnantajan velvollisuudet

11 a §

Osa-aikainen sairauspoissaolo

Työntekijän oikeudesta osasairauspäivärahaan ja sen perusteena olevasta määräaikaisesta osa-aikatyötä koskevasta sopimuksesta säädetään sairausvakuutuslain 8 luvun 11 §:ssä. Osa-aikaisen sairauspoissaolon tarkoituksena on tukea työntekijän oma-aloitteista työhön paluuta pitkäaikaisen sairausloman jälkeen. Sopimus osa-aikatyöstä tehdään työntekijän terveydentilaa koskevan selvityksen perusteella.

Osa-aikatyötä koskevan sopimuksen muuttamisesta kesken sopimuskauden on sovittava. Määräaikainen sopimus päättyy kuitenkin kesken sopimuskauden, jos työntekijä ei sairautensa vuoksi kykene enää suoriutumaan osa-aikatyöstään.

Osa-aikatyötä koskevan sopimuksen päättyessä työntekijällä on oikeus palata noudattaen osa-aikatyösopimusta edeltävän kokoaikaisen työsopimuksensa ehtoja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Laki

kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kunnallisesta viranhaltijasta 11 päivänä huhtikuuta 2003 annetun lain (304/2003) 26 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

26 §

Virkavapaa

(55/2001) 2 luvun 11 a §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Viranhaltijan osa-aikaisesta sairauspoissaolosta on voimassa, mitä työsopimuslain

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 3 luvun 3 §:n 1 momentti, 5 luvun 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 4 momentti sekä 7 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 5 luvun 4 §:n 4 momentti laissa 1217/2005 ja 5 luvun 7 §:n 1 momentti on laissa 1047/2004 seuraavasti:

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

3 §

Työkyvyttömyys

Työkyvyttömällä henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen. Työkyvyttömänä pidetään henkilöä, joka saa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa tai kansaneläkelain (347/1956) mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea taikka täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa etuutta jonkin muun lain nojalla. Työkyvyttömänä pidetään myös henkilöä, joka on todettu sairausvakuutuslain tai kansaneläkelain mukaisesti työkyvyttömäksi, vaikka etuutta ei ole hänelle myönnetty.

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

3 §

Palkansaajan työssäoloehto

Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla, edellä 1 tai 2 momentissa mainittua tarkastelujaksoa pidenne-

tään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Henkilön ollessa työssä, jonka palkkaus-kustannuksiin on myönnetty yhdistelmätukea tai korkeinta korotettua palkkatukea, tarkastelujaksoa pidennetään ajalla, jolta työtä ei 4 §:n 4 momentin rajoituksen vuoksi lueta työssäoloehtoon. Tarkastelujaksoa pidennetään ajalta, jolta henkilö saa osasairauspäivärahaa.

4 §

Palkansaajan työssäoloehtoon luettava työ

Laskettaessa 3 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon täyttymistä huomioon otetaan puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea tai samalta ajalta työmarkkinatukea ja julkisesta työvoimapaikasta annetussa laissa tarkoitettua työllistämistukea. Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadesaan.

7 §

Yrittäjän työssäoloehto

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana (tarkastelujakso) on työskennellyt yhteensä 24 kuukautta yrittäjänä siten, että yritystoiminta on ollut laajuudeltaan olennaista. Kukin yrittäjänä työskennelty jakso luetaan yrittäjän työssäoloehtoon vain kerran. Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivära-

haa saadessaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä yrittäjien eläkelain tai maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutuksen työtulosta sekä työntekijäin eläkelain mukaisesta työansiosta, joka osoittaa, että yrittystoiminta on laajuudeltaan olennaista.

Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla tai on työskennellyt osasairauspäivärahaa saadessaan, edellä 1 momentissa mainittua tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2007. Lain 5 luvun 4 §:n 4 momentti tulee
kuitenkin voimaan päivänä kuuta 2006 siten,
että sen ensimmäistä virkettä sovelletaan 1 päi-
västä tammikuuta 2006 ja toista virkettä 1 päi-
västä tammikuuta 2007.

Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa oikaisee viran puolesta ennen tämän lain voimaantuloa tehdyn työttömyysetuutta koskevan päätöksen, jossa etuus on hylätty sen vuoksi, ettei työolosuhteisiin ole luettu puolta niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut samalta ajalta työmarkkinatukea ja julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitettua työllistämistukea.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 9 luvun 4 §:n 1 momentti seuraavasti:

9 luku

Koulutustuki

4 §

Koulutustuen saamisen rajoitukset

Koulutustukeen ei ole oikeutta ajalta, jolta opiskelija saa:

- 1) sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa; tai
- 2) Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain

(566/2005) tai työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesääntöjen taikka momentissa tarkoitetun eläkeohjesäännön mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai sotilasvammalain (404/1948) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 25 päivänä huhtikuuta 2006
